Pilletjes met virusremmers hadden al op het schap kunnen liggen

Congres Medische Wereld

Katrien Mortelmans

Op zaterdag 19 december 2020, aan de vooravond van de 2-weken durende schoolvakantie in België, en met een kerstfeest in familiale kring met maximaal 1 gast in het vooruitzicht, organiseerde Medische Wereld¹ haar tweede Coronadebat.

Uit het eerste debat op 9 mei 2020, dat u kan herbekijken op <https://www.youtube.com/watch?v=WYQB-chTHrI>, onthielden we de uitspraak van N-VA²-voorzitter Bart De Wever: “Het is denk ik de eerste keer in de geschiedenis dat gezonde mensen worden opgehokt (tijdens de eerste COVID-19-golf maart-mei 2020, red.). We konden onvoldoende traceren en testen. Als we dat nu wél kunnen dan zou de volgende quarantaine een quarantaine van de zieken en de besmetten moeten zijn en niet van de gezonden. De economie moet draaien op gezonde mensen.”

Sinds mei 2020 is er heel wat gebeurd: België kreeg een volwaardige federale regering, *contact tracing* werd opgezet, burgers reisden in de zomervakantie, in september openden alle scholen, de overheid lanceerde de CoronaAlert App, en een tweede COVID-19-golf werd vanaf eind oktober 2020 beantwoord met een tweede lockdown.

Villa Veerkracht

“Hebt u, als arts, te veel gewerkt in de COVID-19-crisis?”, was één van de prangende vragen. Twee derde van de aan het congres deelnemende huisartsen en één derde van de arts-specialisten antwoordden positief. De druk op de zorgverstrekkers blijkt groot, sommigen namen al 10 maanden geen verlof, zo getuigde Marc Noppen, directeur van het Universitair Ziekenhuis in Brussel. Mede daarom werd in het UZ Brussel Villa Veerkracht ingericht, www.villaveerkracht.be. Een rustige plek, waar zorgverstrekkers tijdens de werkuren een uurtje kunnen ontspannen of ontladen, onder begeleiding van psychologen en traumaspecialisten.

De medical burden van uitgestelde reguliere zorg

Tijdens de eerste COVID-19-golf, in voorjaar 2020, werd de reguliere zorg, zeg maar de niet-COVID-19 zorg in de ziekenhuizen abrupt stilgelegd: consultaties en ingrepen werden geannuleerd. In de tweede golf, in najaar 2020,

werd de niet-COVID-19-zorg zo lang mogelijk aangehouden, maar toen de ziekenhuisopnames zeer snel stegen was dat niet vol te houden: personeel, materiaal en bedden werden opnieuw vrijgemaakt voor de opvang van patiënten geïnfecteerd met SARS-CoV-2. De *medical burden* van die uitgestelde reguliere zorg is niet te onderschatten, aldus Dr. Noppen. “Op een aantal domeinen zie je dat vrij spectaculair. Collega’s vertellen dat ze amputaties hebben moeten doen die ze al 20 jaar niet meer gezien hebben door het uitstellen van zorg en operaties.”

Pilletjes met virusremmers op het schap

Viroloog Prof. Dr. Steven Van Gucht, werkzaam bij Sciensano³, had het over gemiste kansen. Hij stelde dat virologen in hun lessen en cursussen nochtans wel degelijk waarschuwend dat een pandemie elk jaar kan voorkomen. “In 2009 hebben we de Mexicaanse griep gehad, maar die bleek dan heel mild te zijn. Dat heeft ons opnieuw wat gemakzuchtiger en hoogmoediger gemaakt: We hebben een goed gezondheidssysteem, mensen zijn goed gevoerd, dat kan ons niet meer raken, dat is iets van de derde wereld”, zo werd onterecht gedacht. Dat moet in de toekomst anders: “We gaan veel meer moeten investeren in defensie, in vredetijd, niet in oorlogstijd.” Van Gucht verwijst daarmee naar het gebrek aan financiële middelen voor onderzoek naar infectieziekten: “Pilletjes tegen corona hadden al klaar kunnen zijn. De virusremmers hadden al op de schappen kunnen liggen, hadden we die boodschappen serieus genomen.”

Referenties

1. De Medisch Wereld is het grootste medische congres in België met meer dan 1300 deelnemers. In 2020 werd het dagcongres vervangen door halve dagen, livestream, debat.
2. N-VA of Nieuw-Vlaamse Alliantie, is de grootste politieke partij in Vlaanderen.
3. Sciensano is het federale onderzoekscentrum voor de volksgezondheid in België.